

Pokud tu rozjímal, nebo se dokonce modlil, nechtěla ho rušit.

Doktor se ale usmál a přivolal ji k sobě.

„Je tady krásně, že?“ zhluboka se nadechl a slastně přivřel oči. „Dobrota nezná hranic. Pamatuj, Marto,“ úkosem na ni pohlédl, „temnota nikdy nepřemůže světlo.“ Podobně, jazykem prostoupeným starozákonními moudry, hovořil ještě několik minut.

Dívka mu tiše naslouchala. Některé výroky nechápala, ale přisuzovala to své neznalosti. Když se záhy zeptal, co má ráda, připadalo jí, že potřebuje slyšet o krásných věcech.

Vyprávěla o Zámčiskách, o lesích i průzračné Olze, kde se v létě koupala. O bramborových polích, odkud vzlétali skřivani a zpívali jako o život. A jelikož ji doktor nepřerušoval, naopak se zdál nadšený, osmělila se mluvit také o umění.

To bylo něco pro něho. Rozzářil se a začal básnit o van Goghových obrazech plných světla a barev, o da Vinciho *Poslední večeři* a Rembrandtově *Noční hlídce*, kde každá postava vypadá, jako by ji zachytil v pohybu. Martě připadalo, že nikdy neslyšela nic krásnějšího.

Od toho dne – snad díky stejné zálibě a touze prožít něco hezkého – spolu takto trávili večer co večer.

Nic však netrvá věčně.

O pár dní později dorazila Marta z Těšína uplakaná. Paní Kowalská ji musela propustit, protože její trafikku stejně jako obchody jiných Poláků zavřeli. Löwy na to neřekl nic, jen se zamračil a odešel spát. Dalšího dne vstal a oznámil, že se vrací ke své ženě.

Když se loučil s Martou, pokusil se o vysvětlení. „Naše večery mi přinesly klid a sílu. Ale včera jsem pochopil, že před životem nemůžu utíkat. Moje žena na mě čeká, nesmí

být sama, ať už budoucnost přinese cokoliv. Děkuji, že jsi mi připomněla, jak je svět krásný.“ Stiskl jí ruku. Přestože nikdo z nich netušil, že se vidí naposledy, pro oba to byla nezapomenutelná chvíle.

Nůž místo bramborové slupky projel kůží. Řez páčil, až Marta zatajila dech, ale právě úlek ji vrátil ke stolu. Foukala si na prst a přitom nenápadně kontrolovala ostatní.

V kuchyni se nic nezměnilo. Ota s plnou pusou tupě zíral do zdi, matka ukusovala z brambory jako vrabec z klasu. Jen otec s Ladislavem živě debatovali o stopách ve sněhu a o tom, jak zvěř ničí mladé stromky v lese.

Náhle se otec otočil k dceři. „Jaká je ta *Fräulein* Hartmann?“ pronesl se zájmem. „Slyšel jsem od sousedů, že jejich Pepík nechodí do školky rád.“

Všichni k němu vzhledli. Matka s nepochopením, proč otevírá toto téma, když se Martě ve školce nelíbí. Ota se sounáležitostí k Pepíkovi a Ladislav se zvědavostí. O sestřině nové práci prozatím mnoho neslyšel.

Doktorův pobyt v Kostkově i Martina ztráta zaměstnání se udály v září. Ještě téhož měsíce dorazila obsílka z úřadu. Stálo v ní, že je Martě bez možnosti odmítnutí přidělen post pomocnice k rukám *Fräulein* Hartmann, kterou sem vyslala Říše. Měla vštěpovat poslušnost těm nejmenším, ale jelikož neuměla jediné slovo česky, potřebovala někoho alespoň se základy němčiny.

Podzim tehdy plynule přešel v zimu, stromy na stráních oholil vítr, louky pokryl sníh a mrazy sevřely Olzu, na níž se kluci pokoušeli bruslit. Ač se Marta snažila a děti měla ráda, na své nové místo si dosud nezvykla.